

SÒCRATES, O...NOMÉS SÉ QUE NO SÉ RES.

Biografia: 470-399 a. C.

Nascut a Atenas, fill de Sofronisc, un escultor, i de Fenareta, una llevadora.

Estudia la retòrica i la dialèctica dels sofistes i les idees dels filòsofs jònics.

A la guerra del Peloponès contra Esparta, lluita amb gran valor en diferents batalles.

Passeja pels mercats i places d'Atenes, dialogant i discutint amb qui vol escoltar-lo, mitjançant preguntes.

És poc agraiat, però arriba a ser molt popular a Atenes per la seva intel·ligència i sentit del humor.

Als 70 anys és acusat de traïció i condemnat a mort. Ell mateix s'administra la dosi letal de verí.

Conceptes bàsics:

1. Mètode socràtic: tècnica de diàleg per ajudar a qui vol a conèixer la veritat amb l'ajuda del llenguatge i un mestre-guia.
 - a. Ironia: Reconèixer que allò que creies saber pot ser reevaluat. Moment crític
 - b. Maièutica: Moment constructiu. La veritat la portem dins de l'ànima, però cal un esforç per descobrir-la passant de les opinions vulgars, les conjetures i prejudicis i tradicions a la ciència.
 - c. Definició: Assoliment dels universals ètics.
2. Intel·lectualisme moral: És la conseqüència de la maièutica. Tot home bo és savi doncs qui coneix el bé no poc actuar de manera contraria a aquest. Qui actua malament és per ignorància.
3. Docta ignorància: Només sé que no sé res. Rebutjar els falsos coneixements.
4. Dialèctica: L'art del diàleg. Amb el diàleg tothom ensenya i tothom aprèn.
5. Universalisme ètic: rebutja el relativisme moral, el filòsof hauria de definir els universals ètics.

Mètode socràtic per pensar per un mateix.

1. Cal pensar una afirmació, per exemple:
 - a. Aguantar ferm en el camp de batalla és de valent.
 - b. Per ser honest cal tenir diners.
2. Buscar situacions o contextos en els quals aquesta afirmació pugui ser falsa.
 - a. És possible ser valent i, no obstant això, retirar-se del camp de batalla?
 - b. És possible ser pobre i també ser honest?
3. Si es troba una sola excepció, la definició és falsa o imprecisa:
 - a. És possible ser valent i retirar-se del camp de batalla (si l'estratègia ho recomana)
 - a. És possible mantenir-se ferm en la batalla, i no obstant això, no ser valent sinó un boig.
 - b. És possible tenir diners i ser una mala persona
 - b. És possible ser pobre i ser honest (Gandhi)
4. Cal reformular l'afirmació inicial, tenint en compte les excepcions:
 - a. Tant valent pot ser qui avança en el camp de batalla com qui es retira.
 - b. Qui té diners és honest si els ha aconseguit de manera honesta. És honest qui no accepta diners "bruts"
5. El procés ha de continuar fins que no es trobin més excepcions. La veritat, si és que es pot aconseguir, es troba en una afirmació que no es pugui refutar.

Resum

Cal reformar el jovent per fer-ne bons ciutadans.

Per aconseguir-ho ens hem de guiar d'un mètode i un mestre que els orienti.

El punt de partença és la mirada interior, m'analitzo interiorment.

Seguint la raó trobem conceptes clars i comprensibles per tothom.

Els conceptes de la virtut són innats. Per tant qui coneix el bé no pot deixar de fer-ho.

PRACTIQUEM EL MÈTODE SOCRÀTIC

Com faries perquè algú que sosté les següents afirmacions s'adonés que són errònies? Recorda fer-ho en forma de diàleg a l'estil socràtic. Tria una o pensa alguna proposta tu mateix@.

Ara bé, Sòcrates no va deixar res escrit, així que et proposo gravar-ho. Si algú a casa es presta fes tu de mestre que ha de conduir a l'alumne pel recte camí. Sinó, pots fer-ho amb un mirall i ser alhora mestre i alumne.

- a. Els homes són superiors a les dones.
- b. Cal utilitzar els càstigs físics si volem que els altres ens facin cas.
- c. Cal seguir sempre les modes, perquè en cas contrari ningú no ens té en compte.